

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2018-2021 d. 09-04-2019

Mødedato Tirsdag d. 09. april 2019 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Ørbækvej 100, Fløj 2

Indholdsfortegnelse

Fokuseret indsats på civilsamfundsområdet.....	3
Distriktsændring - Dalum Papirfabrik.....	8
Ændring af Børn- og Ungeudvalgets forretningsorden.....	12
Retningslinjer for overgange til og fra dagtilbud.....	14
Den sidste Vollsroseplan - Temadrøftelse om forældresamarbejde.....	19
Indsatsmuligheder til udsatte målgrupper før og under graviditet.....	22
Budget 2020 - Befolkningsprognose og de økonomiske rammer i Børn- og Ungeforvaltningen...	27
Orientering om "Tværsektoriel aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark – Forebyggelse"	28
Evalueringsrapport af Idrætspuljen.....	30
Aktuelle sager.....	33

Punkt 1: Fokuseret indsats på civilsamfundsområdet

27.15.00-A00-1-19

Resume

Fagudvalgene skal årligt vælge en fokuseret indsats, der kan understøtte de respektive forvaltningers udfordringer og/eller uforløste potentialer i samspillet med civilsamfundets aktører. Arbejdet understøttes af Center for Civilsamfund, der danner rammen om kommunens tværgående arbejde på civilsamfundsområdet.

Næste runde af fokuserede indsatser har opstart den 1/8 2019 og løber et år frem. På børn- og ungeområdet peges der på følgende tre forslag, som hver især indeholder potentiale for at øge børn og/eller unges trivsel og udvikling i samspil med civilsamfundet:

Indsats 1: Netværk på småbørnsfamilieområdet – fra graviditet til skolestart.

Indsats 2: Generationsmøde som understøttelse af skolebørns evne til og glæde ved at cykle.

Indsats 3: Skabe lokalt forankrede generationsmøder som afsæt for fællesskab om fælles interesser.

Forvaltningen anbefaler, at udvalget peger på indsats 3 "Skabe lokalt forankrede generationsmøder som afsæt for fællesskab om fælles interesser" som fokuseret indsats. Det anbefales, da indsatsen kan bygge videre på de gode erfaringer, som blev opbygget gennem den fokuserede indsats i 2018. Her blev der opdyrket og skabt relationer på tværs af generationerne i regi af skolehaverne Holluf Pile og Falen. De gode erfaringer kan med fordel udbredes.

Effekt

Sagen forventes at have positiv effekt på en eller flere af følgende Odensemål, afhængigt af hvilken af de tre forslag til fokuserede indsatser, udvalget vælger at prioritere:

Indsats 1: Netværk på småbørnsfamilieområdet – fra graviditet til skolestart

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber og Flere borgere er sunde og trives

Et systematisk samarbejde på småbørnsfamilieområdet på tværs af fagområder og frivillige sociale foreninger kan medvirke til at styrke, at de berørte familier oftere henvises til et relevant frivilligt tilbud og oplever styrket netværksdannelse til frivillige og/eller andre børnefamilier. Frivillige sociale foreningers tilbud kan som supplement til de fagprofessionelles indsats bidrage til øget sundhed og trivsel hos de berørte familier.

Indsats 2: Generationsmøde som understøttelse af skolebørns evne til og glæde ved at cykle

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber, Børn lærer mere og er mere kompetente og Flere borgere er sunde og trives

Fysisk aktivitet, her i form af cykling, gavner både sundhedstilstanden og understøtter bedre trivsel, hvis aktiviteten udføres i sociale sammenhænge. Derudover styrker det læring, da det er gavnligt for hjernens struktur og funktion samt børn og ældres kognitive funktion. I mødet mellem generationer kan børn/unge og ældre tage ansvar og drage ansvar for

hinanden. Betydningsfulde fællesskaber giver samtidigt et godt fundament for trivsel, udvikling og læring hos den yngre såvel som den ældre generation.

Indsats 3: Skabe lokalt forankrede generationsmøder som afsæt for fællesskab om fælles interesser

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Det er vigtigt, at børn og unge lærer at indgå i forskelligartede fællesskaber. I mødet mellem generationer kan børn/unge og ældre tage ansvar og drage ansvar for hinanden. Betydningsfulde fællesskaber giver samtidigt et godt fundament for trivsel, udvikling og læring hos den yngre såvel som den ældre generation.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender indsats 3 "Skabe lokalt forankrede generationsmøder som afsæt for fællesskab om fælles interesser" som fokuseret indsats.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I Odense Kommune er det tværgående arbejde på civilsamfundsområdet forankret i Center for Civilsamfund, som blev etableret i 2013. Centeret er forankret i By- og Kulturforvaltningen, men arbejdet går på tværs af fagforvaltninger. Center for Civilsamfund understøtter udmøntningen af kommunens civilsamfundsstrategi "Fælles om Odense" og byrådets otte effektmål.

Centeret har overordnet følgende opgaver:

- At være én indgang for civilsamfundet med placering i Borgernes Hus
- Aktivt at samarbejde med civilsamfundets aktører
- Understøttelse af forvaltningerne i samarbejde med civilsamfundet
- Systematisk vidensopsamling

På byrådsmødet den 11/11 2015 blev det besluttet, at det tværgående arbejde med civilsamfundsopgaverne skal fokuseres, således at arbejdet tænkes sammen med forvaltningernes kerneopgaver og bidrager i løsningen heraf samt rykker tættere på det enkelte fagudvalg. Økonomiudvalget blev den 30/8 2017 forelagt en evaluering af Center for Civilsamfunds samlede opgaveløsning, som blev besluttet videreført.

Med baggrund heri bliver fagudvalgene årligt bedt om at udvælge en fokuseret indsats, der kan understøtte de respektive forvaltningers udfordringer og/eller uforløste potentialer i samspillet med civilsamfundets aktører. Center for Civilsamfund understøtter arbejdet i projektperioden.

Tidligere år har Børn- og Ungeudvalget besluttet følgende fokuserede indsatser med potentiale for at øge børn og unges trivsel gennem involvering af civilsamfundet:

- ”Lokale fællesskaber via Fritidsvejledningen og Fritidsvejledning Uden Grænser” er gennemført i perioden fra den 1/3 til den 1/10 2017 i regi af ungdomsskolen, UngOdense. Den fokuserede indsats har blandt andet banet vejen for samarbejdet mellem UngOdense og Red Barnet om projekt Plads til alle, hvor frivillige følgevener følger børn og unge i udsatte positioner til fritidsaktiviteter.
- ”Skabe lokalt forankrede generationsmøder som afsæt for fællesskab om fælles interesser” er gennemført i perioden fra den 1/5 til den 1/11 2018 i regi af skolehaverne i Holluf Pile og Falen. Den fokuserede indsats har i Falen opbygget et korps af frivillige lokale seniorer, der understøtter undervisningen i skolehaverne. I Holluf Pile er der lavet samarbejde mellem skolehaven og børnehuset Hjulet, så de yngre børn kan opnå læring om naturen og samtidig danne relationer med skolebørnene.

Næste runde af fokuserede indsatser har opstart den 1/8 2019 og løber et år frem. På børn- og ungeområdet peges der på nedenstående tre forslag, som hver især indeholder potentiale for at øge børn og/eller unges trivsel og udvikling i samspil med civilsamfundet.

Forvaltningen anbefaler, at udvalget peger på indsats 3 ”Skabe lokalt forankrede generationsmøder som afsæt for fællesskab om fælles interesser” som fokuseret indsats. Indsatsen understøtter direkte effektmålet ”Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber”. Det er vigtigt, at børn og unge lærer at indgå i forskelligartede fællesskaber. I mødet mellem generationer kan børn/unge og ældre tage ansvar og drage ansvar for hinanden. Betydningsfulde fællesskaber giver samtidigt et godt fundament for trivsel, udvikling og læring hos den yngre såvel som den ældre generation.

Indsatsen anbefales med henblik på at bygge videre på de gode erfaringer, som blev opbygget gennem den fokuserede indsats i 2018. Gennem indsatsen i 2018 blev der opdyrket og skabt relationer på tværs af generationer i regi af skolehaverne i Holluf Pile og Falen, hvor omdrejningspunktet var fælles interesser som fx dyrkning, madlavning, sundhed og bæredygtighed. De gode erfaringer kan med fordel udbredes til fx den tredje skolehave, som er under etablering ved Skibhusgården, eller omkring et andet interessefællesskab, som kan binde generationerne sammen.

Indsats 1: Netværk på småbørnsfamilieområdet – fra graviditet til skolestart

Der er et potentiale i at sikre et mere systematiseret samarbejde på småbørnsfamilieområdet, herunder omkring sårbare børnefamilier, på tværs af fagområder og frivillige sociale foreninger. Den fokuserede indsats skal understøtte relationer og rammer for dialog-, erfarings- og idéudveksling mellem medarbejdere og frivillige sociale organisationer, som gør en væsentlig forskel for småbørnsfamilier i Odense Kommune. Mulige aktører er Dagtilbud, Familie og Velfærd og Sundhed og Forebyggelse samt relevante frivillige sociale foreninger og idrætsforeninger, der leverer en målrettet social indsats gennem deres tilbud.

Resultatet forventes ikke kun at være et styrket samspil i form af en mere udbredt inddragelse af/henvisning til frivillige sociale foreninger blandt relevante medarbejdere, men også stærkere samarbejde omkring indsatser, hvor medarbejdere og frivillige med fordel kan supplere hinanden. For de berørte familier kan det blandt andet betyde, at de oftere kan henvises til et relevant frivilligt tilbud, og heraf oplever styrket netværksdannelse til frivillige og/eller andre børnefamilier.

I det A.P. Møller-støttede projekt FAMKO er der, som led i den styrkede indsats for sårbare småbørnsfamilier, tiltænkt et styrket samarbejde med relevante civilsamfundsaktører. Center for Civilsamfund kan bidrage med at kortlægge det

konkrete behov blandt frivillige sociale foreninger og relevante faggrupper, fx etablering af et tværgående netværk. På baggrund af kortlægningen kan der udvikles og igangsættes et koncept, som kan afprøves i regi af FAMKO til efterfølgende inspiration og eventuel udbredelse, eksempelvis i frivillighedsambassadørordningen på tværs af Sundhed og Forebyggelse og Familie og Velfærd.

Indsats 2: Generationsmøde som understøttelse af skolebørns evne til og glæde ved at cykle

Vi ser børn i skolealderen, som af forskellige årsager ikke kan cykle, eller som har brug for ekstra træning for at lære det. Det kan fx være nyankomne flygtningebørn, børn med motoriske udfordringer eller børn, der af andre årsager ikke kan cykle. Der er et potentiale i at løfte opgaven i samspil med frivillige aktører i lokalområderne. Udover cykeltræning kan de frivillige aktører fx: tage med skoleklasser på cykelture i lokalområdet, lære børnene at rengøre og vedligeholde deres egne cykler, reparere donerede cykler, så de kan bruges af børn uden egen cykel.

Den fokuserede indsats vil blandt andet betyde, at flere børn lærer at cykle og derved får lettere ved at indgå i fællesskaber, fordi de får mulighed for at transportere sig selv til skole, venner, fritidsaktiviteter mv. At kunne cykle har stor betydning for den almene sundhed, blandt andet for forebyggelse af overvægt og diabetes 2, og har desuden positiv betydning for fx balance og koncentration.

Mulige arenaer for indsatsen kan være SFO eller modtagetilbud for nyankomne flygtningebørn.

Indsatsen understøtter arbejdet med Den åbne skole og kan ske i samarbejde med lokale foreninger, som fx cykelklubber, pensionistforeninger med cykelaktiviteter, lokale frivillighuse med ældre som primær målgruppe m.fl.

Frivillige blandt den ældre generation får mulighed for selv at være fysisk aktive, være sociale sammen med den yngre generation, ligesom de kan dele deres viden, erfaringer og interesse for cykler og cykling. Bydækkende frivillige sociale foreninger kan også inddrages og frivillige aktører i lokalområdet eller på genbrugsområdet kan desuden være behjælpelige med at indsamle brugte cykler til istandsættelse.

Center for Civilsamfund kan bidrage med at gennemføre prøvehandlinger på et afgrænset antal skoler. Lokalsamfundet inddrages med henblik på samskabelse om, hvorledes opgaven bedst løftes lokalt, hvorefter der udvikles lokale bæredygtige modeller for indsatsens forankring.

Indsats 3: Skabe lokalt forankrede generationsmøder som afsæt for fællesskab om fælles interesser

Det er et potentiale i, at børn og unge lærer at indgå i forskelligartede fællesskaber, hvilket kan give et godt fundament for trivsel, udvikling og læring. I mødet mellem generationer kan børn/unge og ældre tage ansvar og drage ansvar for hinanden.

Center for Civilsamfund kan i et udvalgt lokalområde afdække behovet og potentialet blandt børn/unge og ældre for relationsskabende aktiviteter. Centrale aktører kan fx være dagtilbud, skoler, plejecentre, frivillighuse/aktivitetscentre for seniorer samt lokalt forankrede foreninger.

Sammen med de forskellige aktører kan Center for Civilsamfund desuden igangsætte prøvehandlinger, som kan blive til inspiration for andre lokalområder og aktører. Udgangspunktet kan fx være en delt interesse om fx madlavning, køkkenhave, idræt eller andre praktisk-musiske interesser, som kan motivere både unge og ældre til et aktivt liv i et betydningsfuldt fællesskab. Tanken er, at når først de gode relationer er skabt, vil det blive lettere at hente hjælp og støtte hos hinanden i andre situationer.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 2: Distriktsændring - Dalum Papirfabrik

17.01.04-P00-1-19

Resume

Børn- og Ungeforvaltningen anbefaler, at området ved Dalum Papirfabrik fremadrettet skal tilhøre Dalumskolens distrikt. Dette med henblik på at sikre en sikker skolevej for nye børn i området, skabe en større sammenhængskraft i den nye bydel og samtidig tage højde for kapaciteten på Dalumskolen og Tingløkkeskolen.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender at forslaget til distriktsændringen sendes i høring, med henblik på endelig vedtagelse den 4/6 2019.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Børn- og Ungeforvaltningen følger løbende bytransformationen i Odense Kommune, blandt andet med henblik på, at sikre en god sammensætning af kommunens skoledistrikter. På baggrund heraf er Dalum Papirfabrik identificeret som et område i byen, som kalder på øget opmærksomhed.

Dalum Papirfabrik og tilstødende arealer - Baggrund

Dalum Papirfabrik og tilstødende arealer ønskes fremadrettet omdannet med henblik på at bevare historiske spor, etablere attraktive familieboliger, enkelte serviceerhverv, og skabe en grøn, rekreativ sammenhæng mellem offentlig adgang fra nord til syd langs Odense Å.

Med den nuværende skoledistriktsstruktur, tilhører områderne A-B-C Tingløkkeskolens distrikt og områderne 1-5b tilhører Dalumskolens distrikt. Denne opdeling ses i figur 1. På begge sider af Odense Å indebærer byfornyelsen en opførsel af byhuse, rækkehuse og familieboliger.

Figur 1: Dalum Papirfabrik opdelt i områderne A-C (vest for Odense Å) og områderne 1-5b (øst for Odense Å)

Distriktsændring

Tingløkkeskolen og Dalumskolen har hidtil ikke modtaget elever fra området ved Dalum Papirfabrik, da det har været et industriområde. De skolebørn som den kommende boligudbygning genererer i området, kan derfor betragtes som 'nye skolebørn'.

Såfremt den nuværende distriktsinddeling bibeholdes, vil de 'nye skolebørn' skulle krydse Dalumvej i et lyskryds for at komme mod Tingløkkeskolen. Fra dette lyskryds og til Tingløkkeskolen skal eleverne færdes langs Dalumvej, for dernæst at kunne tilgå nogle mindre vænger, der fører til skolen. Fra Dalum Papirfabrik til Tingløkkeskolen, er der ca. 1,01 km. i en lige linje.

Geografisk set, er Dalumskolen placeret tættere på Dalum Papirfabrik, med en afstand på ca. 460 m. Hvis distriktsskolen for området bliver Dalumskolen, har By- og Kulturforvaltningen påpeget, at krydset ved Ivers Vinds Vej og Zachariasvej skal sikres. Trafiksikkerhedsmæssigt er Dalumskolen derfor bedst placeret for området som helhed.

Med de to nuværende skoledistrikter deles området for Dalum Papirfabrik i to. Dermed vil skolebørn, som bor i samme område af byen, få tilhørsforhold til to forskellige skoler. En distriktsændring vil derfor sikre bedre sammenhængskraft i den nye bydel.

Elevtalsudvikling på skolerne

Tingløkkeskolen er en 3-sporet skole med ca. 785 elever fordelt på 34 klasser i indeværende skoleår. Dalumskolen er en 3-sporet skole med ca. 450 elever fordelt på 22 klasser i indeværende skoleår. Dalumskolen har desuden tilknyttet nogle special- og funktionsklasser.

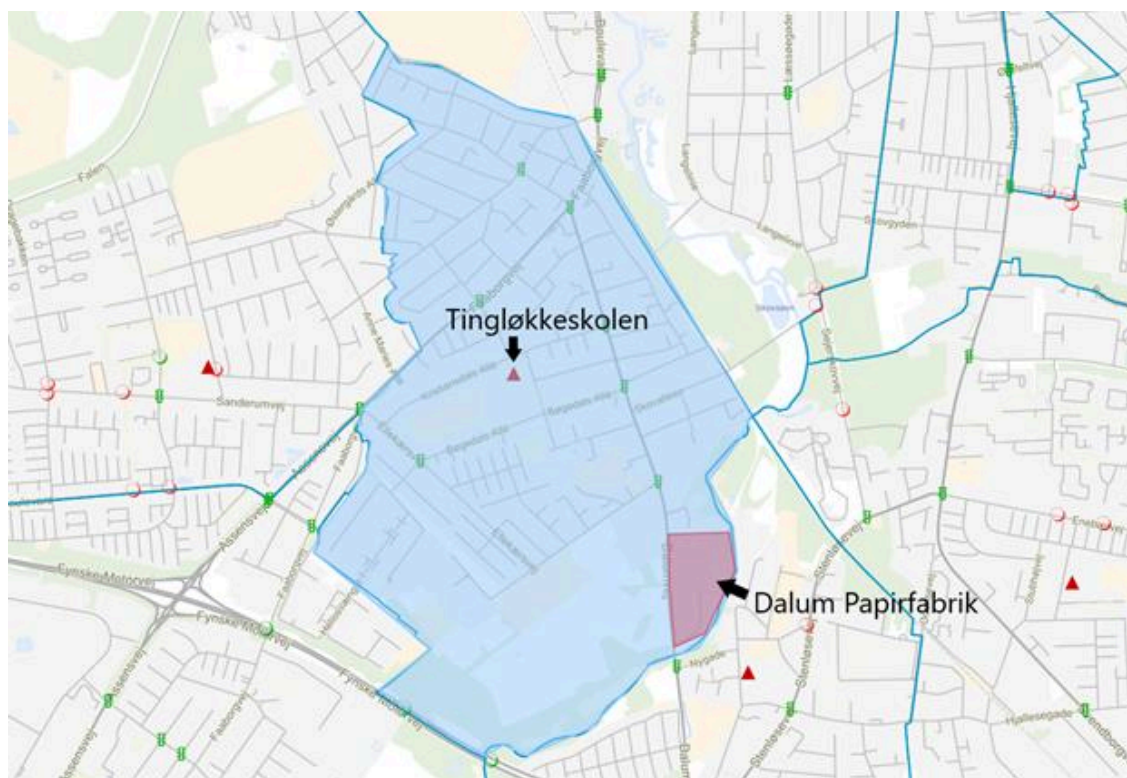
Jf. Elev- og klassetalsprognosen i tabel 1 nedenfor forventes Dalumskolen at have et stabilt elevtal frem til skoleåret 2027/2028. Tingløkkeskolen forventes ligeledes at have et stabilt elevtal frem til skoleåret 2026/27, hvorefter at elevtallet vil være stigende.

På baggrund heraf er det vurderingen, at Dalumskolen rent kapacitetsmæssigt bedst kan rumme elevtilgangen som følge af boligudbygningen i området ved Dalum Papirfabrik.

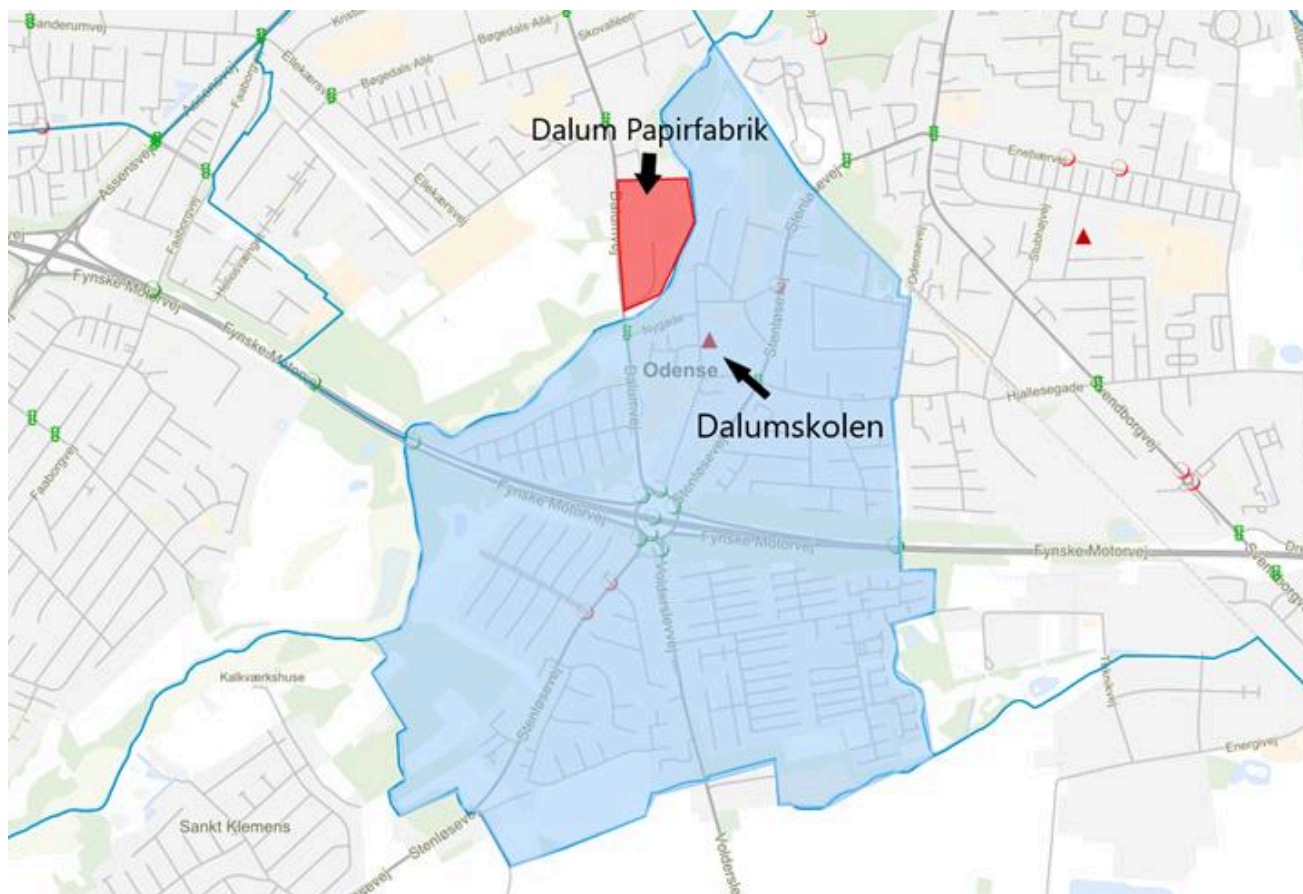
	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28
Dalumskolen	472	480	474	476	469	465	469	473	474	471
Tingløkkeskolen	779	766	758	745	737	734	745	752	777	815

Tabel 1: Elevtalsudvikling på Dalumskolen og Tingløkkeskolen frem til skoleåret 2027/2028, jf. Elev- og klassetalsprognosen 2018

Kortvisning og skoledistrikter

Figur 2: Tingløkkeskolens distrikt markeret med blåt inkl. Dalum Papirfabrik markeret med rødt (nuværende skoledistrikt)

Figur 3: Dalumskolens distrikt markeret med blå inkl. Dalum Papirfabrik markeret med rødt (anbefalet distriktsændring)

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 3: Ændring af Børn- og Ungeudvalgets forretningsorden

00.00.00-A00-180-19

Resume

På mødet den 6/2 2019 godkendte byrådet en ny proces og en skabelon for initiativretssager.

Byrådet fastsatte i den forbindelse en frist for initiativretssager på senest 8 dage før afholdelse af det pågældende udvalgsmøde. Fristen er i dag 7 hverdage forud for mødet.

Det betyder, at initiativretssager til Børn- og Ungeudvalget fremover skal være fremsendt til rådmanden senest mandag i ugen inden mødet.

Initiativretssager har fået sagskategori E.

Det indstilles, at Børn- og Ungeudvalgets forretningsorden ændres som følge heraf.

Fristen for at få sat en initiativretssag på Børn- og Ungeudvalgets dagsorden ændres fra 7 hverdage til 8 dage forud for et ordinært møde. "Sagskategori E. Initiativretssager" tilføjes rækken af sagskategorier.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at Børn- og Ungeudvalgets forretningsorden ændres som beskrevet i sagsresuméet.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresuméet.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 4: Retningslinjer for overgange til og fra dagtilbud

28.06.00-A00-1-18

Resume

Med ændringerne i dagtilbudsloven pr. 1/7 2018 skal kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinjer med henblik på at skabe sammenhæng i børns liv og kontinuitet i overgangen mellem dagtilbud og skole.

Denne sag vedrører lovændringens krav om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer indenfor følgende tre områder:

1. Samarbejdet mellem dagtilbud, fritidstilbud og skolen.
2. Samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører, herunder sundhedsplejen og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR).
3. Videregivelse af relevante oplysninger ved børns overgange fra sundhedsplejen til dagtilbud og fra dagtilbud til skolefritidsordning eller fritidshjem og skole.

Fra et barn kommer til verden og frem til skolestart, er barnet og dets forældre i kontakt med mange dele af den kommunale forvaltning. Den politiske intention med at fastsætte overordnede retningslinjer på området er bl.a. at undgå, at relevant information om børnene går tabt i overgangene omkring dagtilbud. Samtidig er det vigtigt, at relevante fagpersoner får tilstrækkelig viden om børnene, særligt i arbejdet med børn i udsatte positioner. Formålet med retningslinjerne er at udstikke en fælles politisk retning for, hvordan forskellige dele af den kommunale forvaltning samarbejder omkring børnene.

Med denne sag præsenterer Børn- og Ungeforvaltningen forslag til retningslinjer til beslutning i Børn- og Ungeudvalget.

Effekt

Børn lærer mere og er mere kompetente

Retningslinjer om samarbejde og videregivelse af relevante oplysninger skal understøtte, at der skabes det bedst mulige samarbejde om og sammenhæng i indsatserne for børnene i dagtilbud, Forårs SFO og skole i Odense Kommune. Tæt dialog mellem dagtilbud, skole, andre relevante aktører og forældrene er centralt for gode overgange, og alle har et ansvar for, at børnene har mod på fortsat at lære og lære nyt, og ikke mindst, at de trives i overgangene. En god overgang og en god start i skole, hvor børnene oplever en sammenhæng mellem det, de kommer fra, og det nye der venter, kan styrke dem i at blive så dygtige, som de kan.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender følgende forslag til retningslinjer indenfor de tre områder:

1. Samarbejdet mellem dagtilbud, fritidstilbud og skolen

1.1 De fagprofessionelle skal systematisk samarbejde om at skabe kontinuitet og sammenhæng for børnenes trivsel, læring og udvikling.

1.2 De fagprofessionelle skal skabe sammenhæng i det pædagogiske læringsmiljø fra dagtilbud til forårs SFO og børnehaveklasse.

1.3 De fagprofessionelle skal samarbejde med forældre, så de sammen skaber en tryk og positiv overgang for børnene.

2. Samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører, herunder sundhedsplejen og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)

2.1 De fagprofessionelle skal under de givne rammer samarbejde om at skabe rettidige indsatser og systematisk tidlig opsporing.

2.2 De fagprofessionelle skal systematisk samarbejde med forældrene.

3. Videregivelse af relevante oplysninger ved børns overgange fra sundhedsplejen til dagtilbud og fra dagtilbud til skolefritidsordning eller fritidshjem og skole

3.1 De fagprofessionelle må udelukkende videregive relevante oplysninger om et barn, hvis det fagligt vurderes at være nødvendigt for understøttelsen af det enkelte barns trivsel, læring og udvikling i det kommende tilbud.

3.2 Barnets forældre bør altid orienteres og inddrages før oplysninger videregives.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I 2017 indgik regeringen aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre om et kvalitetsløft på dagtilbudsområdet. Aftalen har resulteret i en ændring af dagtilbudsloven, der bærer overskriften ”Styrket kvalitet i dagtilbud, øget fleksibilitet og frit valg for forældre m.v.” Loven trådte i kraft den 1/7 2018.

Jf. dagtilbudslovens § 3a stk. 3 skal kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinjer indenfor følgende områder:

1. Samarbejdet mellem dagtilbud, fritidstilbud og skolen.
2. Samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører, herunder sundhedsplejen og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR).
3. Videregivelse af relevante oplysninger ved børns overgange fra sundhedsplejen til dagtilbud og fra dagtilbud til skolefritidsordning eller fritidshjem og skole.

Børne- og Socialministeriet har i orienteringsskrivelsen til lovændringen beskrevet, at formålet med retningslinjerne er at udstikke en fælles politisk retning for, hvordan forskellige dele af den kommunale forvaltning samarbejder omkring børnene. Retningslinjerne skal understøtte, at der sikres den bedst mulige sammenhæng og kontinuitet i indsatsen omkring børnene i det enkelte dagtilbud såvel som i overgange mellem tilbud. Ved at fastsætte og offentliggøre retningslinjer på området, kan de fagprofessionelle organisere og tilrettelægge deres indbyrdes samarbejde i overensstemmelse med de krav til samarbejdet, der er politisk besluttet i kommunen.

Den politiske intention med at fastsætte overordnede politiske retningslinjer på området er, at kommunens mål, rammer og retningslinjer for dagtilbudsområdet skal samles et sted, og at de skal formidles lettilgængeligt, så det bliver lettere for forældre at få et overblik over, hvordan rammen er for f.eks. samarbejdet mellem de forskellige aktører på og omkring dagtilbudsområdet.

Som en del af fastsættelsen af politiske mål og retningslinjer for dagtilbuddene, skal der således tages politisk overordnet stilling til snitfladerne mellem kommunens forskellige tilbud, herunder hvordan der videregives relevante oplysninger om barnet fra sundhedsplejen til dagtilbud og fra dagtilbud til Forårs SFO og skole. Det skal være med til at sikre, at relevant information om børnene ikke går tabt i overgangene. Det er vigtigt, at de relevante fagpersoner får tilstrækkelig viden om børnene, særligt i arbejdet med børn i udsatte positioner. Dette kan være med til at fastholde læringen og udviklingen for det enkelte barn, så der ikke opstår læringstab f.eks. i forbindelse med tiden i Forårs SFO.

Når de overordnede politiske retningslinjerne er besluttet, vil Børn- og Ungeforvaltningen udarbejde kriterier for, hvordan retningslinjerne konkret skal efterleves inden for den nuværende organisering og ramme. I forlængelse heraf skal dagtilbud, skoler og afdelinger i henholdsvis Sundhed og Forebyggelse og Familie og Velfærd omsætte og implementere retningslinjerne i praksis.

De foreslåede retningslinjer er formuleret i samarbejde med udvalgte ledere på skole og dagtilbudsområdet og medarbejdere i afdelingerne for Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse, Familie og Velfærd, Dagtilbud og Skole.

1. Samarbejdet mellem dagtilbud, fritidstilbud og skolen

Mange børnehuse og skoler i Odense Kommune har allerede gjort sig positive erfaringer omkring arbejdet med overgangen fra børnehus til skole. Flere dagtilbud og skoler har udarbejdet konkrete samarbejdsaftaler for overgangen. Der er to materialer, der primært har dannet baggrund for de konkrete samarbejdsaftaler: ”Dialogværktøj til at kvalificere overgangen fra dagtilbud til skole/SFO” (2009) og Børn- og ungepolitikken ”Sammen på spring” (2012).

Børn- og Ungeforvaltningen har følgende forslag til overordnede retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud, fritidstilbud og skole:

1.1 De fagprofessionelle skal systematisk samarbejde om at skabe kontinuitet og sammenhæng for børnenes trivsel, læring og udvikling

Formålet med samarbejdet er, at de fagprofessionelle skaber sammenhæng i børns overgange, således at der sker progression i børnenes trivsel, læring og udvikling.

Tværfaglig videndeling og samarbejde skal sikre forbindelseslinjer og sammenhæng fra børnehus til forårs SFO og skole. At skabe sammenhæng til børnehaveklassen kan f.eks. handle om børnenes trivsel, arbejdet med børnefællesskaber og at understøtte børns lyst til at lære og deres mod på nye oplevelser, fordi det er elementer, der er centrale på tværs af dagtilbud og skole.

1.2 De fagprofessionelle skal skabe sammenhæng i det pædagogiske læringsmiljø fra dagtilbud til forårs SFO og børnehaveklasse

Sammenhængen i det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at børn oplever større kontinuitet i overgangen fra dagtilbud til forårs SFO og skole. Denne retningslinje kan ses i forlængelse af en ændring i folkeskolelovens § 40, stk. 4, der beskriver, at tidlig SFO enten skal arbejde med temaerne fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud eller med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen. Lovændringen trådte i kraft den 1/7 2018. Det er et krav i lovgivningen, at dagtilbuddet et år før overgang til Forårs SFO er forpligtet til at etablere et skoleunderstøttende pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

I Odense Kommune er det besluttet, at hele SFO-området fra Forårs SFO til SFO2 arbejder ud fra den styrkede pædagogiske læreplan for dagtilbud. De pædagogiske læreplaner for dagtilbud og kompetenceområderne i børnehaveklassen ligger indholdsmæssigt tæt op ad hinanden, så der er en rød tråd mellem dagtilbud, Forårs SFO og børnehaveklassen.

Der skal ske en revidering af de nuværende pædagogiske læreplaner for SFO, som er fra 2008. Fremover skal læreplanerne således målrettes hele SFO - fra Forårs SFO til SFO2.

1.3 De fagprofessionelle skal samarbejde med forældre, så de sammen skaber en tryk og positiv overgang for børnene

Formålet med samarbejdet er at skabe tillid og tryghed for familien i overgangen, med henblik på at styrke børnenes trivsel, læring og udvikling.

Dialogen med forældrene er vigtig for at støtte forældrene i deres rolle og ansvar, da skolestarten også er forældrenes ansvar. Jo bedre samarbejdet er med forældrene, des bedre understøttes børnenes trivsel, læring og udvikling i overgangen.

2. Samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører, herunder sundhedsplejen og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)

Strategien for tidlig indsats rammesætter arbejdet på tværs af Børn- og Ungeforvaltningen. Bl.a. med målsætninger omkring det tværfaglige samarbejde samt sammenhæng i de yngstes liv. Dette systematiske fokus forpligter på tværs af organisationen - både ledelse og medarbejdere i forhold til et tværgående sigte til fordel for børn og familier. Familierne vil derfor opleve en tidlig og rettidig understøttende indsats, såfremt der er et behov for dette.

Når der skal udarbejdes retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører, skal det påpeges, at relevante aktører i Børn- og Ungeforvaltningen er medarbejdere fra afdelingerne for Sundhed og Forebyggelse samt Familie og Velfærd. Samarbejdet mellem afdelingerne kvalificerer den samlede indsats og fremmer helhed og sammenhæng i børns og familiers liv.

Formålene med det tværfaglige samarbejde er tidlig opsporing af og tidlig indsats til børn, børnegrupper, familier med behov for understøttelse samt understøttelse af læringsmiljøer i dagtilbud. For at opnå dette styrkes det fælles tværfaglige sprog løbende, bl.a. gennem praksisnær kompetenceudvikling på tværs af afdelingerne. Hvert børnehus har tilknyttet et team af tværfaglige samarbejdspartnere. På nuværende tidspunkt består teamet af en sundhedsplejerske, en tale/sprogkonsulent, en ergo-/fysioterapeut, en familiebehandler og en småbørnspsykolog. Efter behov er der mulighed for understøttelse fra andre fagpersoner, f.eks. en professionsbachelor i ernæring og sundhed, en ekstra sprogstøtte-pædagog eller en børn- og ungelæge.

Børn- og Ungeforvaltningen har følgende forslag til overordnede retningslinjer for samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører:

2.1 De fagprofessionelle skal under de givne rammer samarbejde om at skabe rettidige indsatser og systematisk tidlig opsporing

Formålet med det fælles fokus på den tidlige og rettidige indsats er at sikre, at børn og familier oplever, at de understøttes bedst muligt, og ved behov for indsats, får tilbudt en rettidig hjælp.

Både et formaliseret og et ad-hoc baseret samarbejde udgør væsentlige platforme for forebyggelse og en mulighed for tidlig og rettidig indsats. Det ad hoc-baserede tværfaglige samarbejde kan særligt etableres, når der er et behov hos et barn eller en opmærksomhed på et læringsmiljø. Det er centralt for høj kvalitet i samarbejdet mellem dagtilbud og relevante aktører, at der er en høj grad af tilgængelighed til fagpersoner i de understøttende afdelinger, samt at der er klarhed over, hvem der har initiativpligt i hvilke situationer.

2.2 De fagprofessionelle skal systematisk samarbejde med forældrene

Formålet med det systematiske samarbejde med og inddragelse af forældrene er, at sikre barnets og forældrenes perspektiv i forhold til en given situation. Inddragelsen af perspektivet anses som nødvendig for at kunne målrette indsatsen bedst mulig.

I forhold til barnets overgange fra hjem til dagtilbud og fra dagtilbud til skole er der et særligt fokus på behovet for samarbejde mellem forældre, dagtilbud og andre relevante aktører. Børns forældre er centrale og ligeværdige videnspersoner og samarbejdspartnere i samarbejdet.

3. Videregivelse af relevante oplysninger ved børns overgange fra sundhedsplejen til dagtilbud og fra dagtilbud til skolefritidsordning eller fritidshjem og skole

Retningslinjer, der omhandler videregivelse af oplysninger om børn, skal holde sig indenfor databeskyttelsesforordningen og anden relevant lovgivning.

Børn- og Ungeforvaltningen har udarbejdet følgende forslag til retningslinjer i forbindelse med videregivelse af oplysninger ved børns overgange:

3.1 De fagprofessionelle må udelukkende videregive relevante oplysninger om et barn, hvis det fagligt vurderes at være nødvendigt for understøttelsen af det enkelte barns trivsel, læring og udvikling i det kommende tilbud.

3.2 Barnets forældre bør altid orienteres og inddrages før oplysninger videregives.

Videregivelse af relevante oplysninger om børn må kun ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål. Det betyder, at videregivelsen kun må finde sted, hvor det vurderes at være nødvendigt for den konkrete opgaveløsning i forhold til et barns trivsel, læring og udvikling. Hvorvidt oplysningerne skal videregives, vil altid være en individuel vurdering i den konkrete situation.

Det er relevant at overveje om oplysninger bør videregives i forbindelse med overgange fra hjem til dagtilbud eller fra dagtilbud til SFO/skole. Men også i tilfælde, hvor børn skifter mellem dagtilbud, f.eks. fra dagpleje til børnehave, fra et børnehus til et andet børnehus eller fra et kommunalt til privat dagtilbud.

Når videregivelsen af oplysningerne fagligt vurderes at være nødvendig i en konkret situation, er der hjemmel i databeskyttelsesforordningen til at gøre dette. Hvis der ikke findes en faglig begrundelse, er der ikke hjemmel til at videregive oplysninger. I sådanne tilfælde skal der hentes samtykke fra forældrene, hvis de fagprofessionelle alligevel ønsker at videregive oplysninger om et barn. Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt der er hjemmel til at videregive oplysninger, skal afdelingen for Dagtilbud eller Skole rådføres.

Barnets forældre bør altid orienteres og inddrages, før oplysninger videregives.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning.

Punkt 5: Den sidste Vollsmoseplan - Temadrøftelse om forældresamarbejde

00.00.00-P20-5-18

Resume

I september 2018 lancerede Odense Byråd Den sidste Vollsmoseplan. En plan, der på sigt skal være med til at forandre Vollsmose fra en hård ghetto til en bydel som alle andre i Odense.

Som en del af Den sidste Vollsmoseplan har byrådet valgt at sætte fokus på et opgør med parallelsamfund og mønsterbrud, der blandt andet skal sikre en bydel med mindre kriminalitet, en faglig attraktiv folkeskole, et aktivt fritids- og kulturliv og øget sundhed.

Som et led i Den sidste Vollsmoseplan har Odense Byråd bedt Børn- og Ungeudvalget udfærdige en samlet plan, der sikrer, at der ikke tabes flere generationer i Vollsmose. Planen skal tage højde for, at forandringer skal ske nu og her, men også i et 10-årigt perspektiv. Planen skal yderligere vurdere effekten af brugen af eksisterende ressourcer.

Denne temadrøftelse har fokus på forældreinddragelse og forældreansvar.

Temadrøftelsen faciliteres på udvalgmødet af forvaltningen.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter forældreinddragelse og forældreansvar i et Vollsmoseperspektiv.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i mødet.

Udvalgsmedlem Pernille Bendixen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Byrådet har i den politiske aftale 'Den sidste Vollsmoseplan', beskrevet ambitionen om at gøre Vollsmose til en velfungerende bydel på linje med resten af Odense. Byrådets ambition er bl.a. at der skal stilles tydelige krav og forventninger til forældrene bl.a. til deltagelse i deres børns skolegang, ligesom der skal være et øget fokus på fædrenes rolle i deres børns liv og opvækst.

For at opnå ambitionen ønsker byrådet blandt andet at lovgivningens redskaber til at stille krav til forældrene i højere grad tages i anvendelse inden for børn- og ungeområdet.

Som beskrevet i Vollsmoseplanen, skal kommunen skal insistere på og forbedre forældresamarbejdet om udvikling og læring for barnet. Dette skal blandt andet ske gennem forældrekurser, familieklasser og forældresamtaler i fast øget kadence. Ligesom sundhedsplejen og familien skal have tættere samarbejde, med let adgang til myndighed i både BUF og BSF.

For at imødekomme byrådets ambitioner, vil Børn- og Ungeforvaltningen i denne temadrøftelse præsentere udvalget for fokusområdet forældresamarbejde, der skal være medvirkende til at opfylde målsætningerne, som de er beskrevet i Den sidste Vollsmoseplan.

Forældresamarbejdet præsenteres i ét samlet fokusområde.

Indholdet i fokusområdet er udviklet på baggrund af faglige anbefalinger fra de fagprofessionelle, der dagligt beskæftiger sig med børn- og ungeområdet i Vollsmose.

Præsentationen vil indeholde initiativer om:

- Forældreansvar
- Krav og forventninger til forældrene
- Forældrenes forudsætninger og kompetencer
- Forældreroller og mulighederne i lovgivningen

For at lykkes skal vi bruge de gode erfaringer, der kan udledes af allerede igangsatte indsatser på børn- og ungeområdet. Samt udtænke nye og differentierede indsatser, der er målrettet en understøtning af netop de udfordringer, der eksisterer i Vollsmose.

Formålet med temadrøftelsen er, at:

- give udvalget kendskab arbejdet med forældreinddragelse og forældreansvar i et Vollsmoseperspektiv
- give udvalget gode rammer for politiske drøftelser, ambitioner og retning
- give udvalget mulighed for på baggrund af temadrøftelsen, at drøfte hvilke elementer eller områder, der ønskes at arbejde videre med, og som skal indgå i Børn- og Unge-udvalgets samlede plan.

Temadrøftelsen vil bestå af:

- Et oplæg fra forvaltningen der konkret beskriver, hvilke visioner byrådet har øget forældreinddragelse og højere forventninger i forhold til forældreansvaret. Oplægget vil blandt andet indeholde konkrete data, praksisfortællinger, faglige vurderinger og skalerede mulige løsninger
- Drøftelse af pointer og mulige politiske prioriteringer
- En opsamling med fokus på udvalgets drøftelser og ønskede retninger, som det ønskes, at forvaltningen arbejder videre med frem mod Børn- og Ungeudvalgets samlede plan, der forventes at blive godkendt i udvalget sidst på efteråret.

Dagens temadrøftelse vil ligeledes tage højde for tværfaglige fokus, hvilket vil fremgå af oplægget.

Økonomi

De foreløbige økonomiske omkostninger afhænger af de endelige prioriteringer af tiltag og skaleringen af dem, samt hvilke modeller og indsatser der vælges. Derved beløber de foreløbige økonomiske omkostninger sig således:

A-modellerne i alt: Der tilføres ikke initiativerne yderligere ressourcer end for nuværende.

B-modellerne i alt ca.: 2.277.000 kr. årligt

C-modellerne i alt ca.: 10.000.000 kr. årligt

Den samlede finansiering skal ses i forbindelse med den samlede plan for Vollsmose og er derfor endnu ikke fastlagt.

Punkt 6: Indsatsmuligheder til udsatte målgrupper før og under graviditet

27.00.00-A00-26-19

Resume

På møde i Børn- og Ungeudvalget den 5/2 2019 drøftede udvalget en sag om tidlig indsats og mønsterbrud. Udvalgets drøftelse resulterede i en række spørgsmål til forvaltningen:

1. Hvilke præventionstiltag og -indsatser er der, og hvad er effekten af dem? Hvilke medarbejdere arbejder med præventionsindsatser, og hvilke evt. yderligere muligheder ses der behov for?
2. Hvordan gives seksualvejledning og prævention til unge borgere med psykiske vanskeligheder og/eller udviklingshæmning, så de ikke får børn, som de ikke kan tage vare på?
3. Hvad koster forskellige former for prævention?
4. Antallet af tvangsanbringes ved fødslen, fordi forældrene ikke kan tage vare på barnet?
5. Har andre lande tvangsmuligheder over for gravide, med henblik på at sikre barnet?

Forvaltningen giver i sagen svar på de stillede spørgsmål.

Indstilling

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter sagen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Abdirashid Abdi deltog ikke i mødet.

Udvalgsmedlem Pernille Bendixen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Børn- og Ungeudvalget har på udvalgsmødet den 5/2 2019 bedt om en drøftelse af forskellige muligheder for støtte til udsatte målgrupper før og under graviditet. Drøftelsen tager udgangspunkt i de rejste spørgsmål:

1. Hvilke præventionstiltag og -indsatser er der, og hvad er effekten af dem? Hvilke medarbejdere arbejder med præventionsindsatser, og hvilke evt. yderligere muligheder ses der behov for?
2. Hvordan gives seksualvejledning og prævention til unge borgere med psykiske vanskeligheder og/eller udviklingshæmning, så de ikke får børn, som de ikke kan tage vare på?
3. Hvad koster forskellige former for prævention?
4. Antallet af tvangsanbringes ved fødslen, fordi forældrene ikke kan tage vare på barnet?
5. Har andre lande tvangsmuligheder over for gravide, med henblik på at sikre barnet?

Ad 1: Præventionstiltag og -indsatser

Kommunerne har ansvaret for den primære forebyggelsesopgave for sexrelaterede sygdomme og familieplanlægning. Både i Børn- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samt i Ældre- og Handicapforvaltningen arbejdes der med seksualvejledning og præventionsindsatser, mens behandling for sexsygdomme og vejledning/behandling ved graviditet er en del af det regionale sundhedstilbud.

Med indførelsen af forebyggelsespakkerne i 2014 er der over hele landet kommet mere fokus på prævention. I Odense afspejles det tydeligt i et fald i både antallet af gravide med forbrug af rusmidler og antallet af børn født med abstinenser, efter at der i behandlingscentrene er indført systematisk tilbud om gratis prævention.

Odense Kommune drev fra 2009 til 2014 en præventionsklinik i samarbejde med Region Syddanmark og Center for Sex og Sundhed. Præventionsklinikens ydelse omfattede personlig rådgivning og vejledning i svangerskabsforebyggelse, undersøgelse for seksuelt overførte sygdomme samt undervisning af skoleklasser m.v. vedrørende seksualitet, svangerskabsforebyggelse og forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme. Samarbejdsaftalerne blev i 2014 opsagt af Odense Kommune grundet besparelser.

OUH og Odense Kommune har gennem de seneste 5-6 år udviklet et tæt samarbejde omkring gravide. Det nuværende tværsektorielle samarbejde omkring udsatte gravide er udfordret af Præventionsklinikens lukning, da der ikke findes et oplagt alternativ til almen praksis for denne særligt sårbare gruppe, der sjældent benytter egen læge.

Der ses et behov for let tilgængelighed og hurtig etablering af langtidsvirkende prævention, samt oplysning og personlig rådgivning og vejledning om seksuel sundhed - herunder også test for kønssygdomme og screening for celleforandringer, såfremt borgeren ikke kan gøre brug af vanlige tilbud. Behovet opleves på tværs af OUH, Psykiatrien i Region Syddanmark og Odense Kommune.

I 2017 har OUH og Odense Kommune været i dialog om (gen-)etablering af fælles præventionsklinik/klinik for seksuel sundhed, med udgangspunkt i ovenstående behov. Opstarten af et fælles tilbud var planlagt til primo 2018. Det var af økonomiske årsager alligevel ikke muligt for OUH at bidrage til en etablering af tilbuddet i 2018. Den fælles vision for potentialet i samarbejdet er dog stadig stærk, og ambitionen om at finde fælles løsninger eksisterer fortsat. Målgruppen for en fælles præventionsklinik er hidtil identificeret som:

- Borgere med svære psykiske problemstillinger eller psykiatriske lidelser
- Borgere med funktionsnedsættelse
- Borgere med flygtninge-/ eller indvandrerbaggrund, hvor sprog/kultur betyder vanskelighed ved at gøre brug af vanlige tilbud
- Socialt udsatte, med særligt fokus på unge
- Borgere med risikoforbrug af alkohol og/eller rusmidler

Disse borgergrupper benytter ikke deres praktiserende læge til vejledning og rådgivning om seksuel sundhed, herunder prævention, i samme grad som den resterende del af befolkningen. Der kan være forskellige årsager til dette og forskellige personlige behov i de enkelte målgrupper. Det forventes, at en af effekterne af tilbuddet vil være færre uønskede graviditeter hos målgrupperne, og dermed både færre aborter og fødsler og færre udgifter til sociale foranstaltninger og andre specialiserede indsatser.

Det er ikke muligt at opsætte et præcist regnskab over årlige besparer afledt af en forebyggende indsats som gratis prævention. Der er for mange ukendte faktorer, og derfor kan de enkelte forløb ikke forudsiges.

Langt fra alle uønskede graviditetsforløb ender med sociale problematikker. For de der gør, kan de menneskelige omkostninger ikke gøres op, hverken for børn eller forældre. De økonomiske gevinster ved en målrettet, effektiv indsats vurderes at række langt ud over de udgifter, der er forbundet med genetableringen af en præventionsklinik.

Ad 2: Seksualundervisning og prævention til unge med psykiske vanskeligheder og/eller udviklingshæmning

CSV-Odense (center for specialundervisning for voksne med fysisk eller psykisk handicap) udbyder et særligt tilrettelagte treårigt undervisningsforløb (STU) til unge i alderen 16-25 år med udviklingshæmning eller andre særlige behov. I uddannelsens almene dannelsesdel indgår seksualitet og prævention. For langt de fleste piger med udviklingshæmning er præventionsformen P-stav, som ordineres af egen læge og betales af den unge selv.

Tilgangen på CSV/STU er, at stedet ikke skal gøre sig til dommer over, hvem der skal have børn, og hvem der ikke skal have det. De unge skal træffe deres valg på et oplyst grundlag. Da STU-forløbet er treårigt, lærer underviserne de unge godt at kende, og kan agere individuelt og behovsbestemt – for eksempel når unge har urealistiske forestillinger om at være forældre. Som eet af de få steder i landet, har STU-Odense et kursusforløb ”Babyforløbet” for unge, der overvejer at blive gravid eller allerede er det. Det er primært unge piger, der deltager i forløbet, men også unge mænd og kærestepar deltager. Babyforløbet skal blandt andet ved hjælp af en babysimulator afklare, om den unge er parat til at få et barn eller ruste den unge til bedre at kunne varetage ansvaret for et barn. Babyforløbet varer tre uger, og den unge skal tage sig af simulatoren på døgnbasis. Langt de fleste i målgruppen siger ja tak til tilbuddet, som starter med et introduktionsforløb og også indebærer besøg hos jordemor og fødeafdeling, indsigt i de økonomiske aspekter ved at få et barn, besøg i butikker, der handler med babyudstyr m.v. Der foretages interview af den unge inden og i forlængelse af forløbet.

Babyforløbet resulterer i, at nogle af de unge erkender, at de ikke magter at påtage sig en forælderrolle, og derfor opgiver eller udskyder drømmen. Det sker også, at nogle knytter sig så stærkt til simulatoren, at de har svært ved at aflevere den igen. Det er en del af STUs pædagogik, at man anerkender de unges behov for at være knyttet til børn, og stedet arbejder bevidst med, at det behov kan tilgodeses på andre måder end via forældreskab. F.eks. ved at være en god moster eller tante.

Babyforløbet er specialiseret på få medarbejdere med særlige kompetencer – blandt andet vedrørende de etiske aspekter forbundet med forløbet.

Ad 3: Hvad koster forskellige former for prævention?

Der er undersøgt priser på kondomer, p-piller, kobberspiral, hormonspiral, p-stav og pessar. Den årlige udgift ligger mellem kr. 35,- for en kobberspiral, som det billigste præventionsmiddel og kr. 600,- for pessar og creme, som det dyreste.

Ad 4: Antallet af tvangsanbringelser fra fødslen

Der foreligger ikke oversigter over tvangsanbringelser, der er foretaget fra fødslen, så Børne- og Ungerådgivningen har lavet en manuel gennemgang af Børn og Unge-udvalgets (tvangsudvalget) mødeprotokol.

I perioden 2013 – 2019 er der besluttet tvangsanbringelser fra fødslen i følgende omfang:

2013:	2 børn
2014	2 børn
2015:	1 barn
2016:	4 børn
2017:	6 børn
2018:	7 børn

Der tegner sig ikke et billede af, at alvorlig udviklingshæmning er en dominerende årsag til, at børn tvangsanbringes fra fødslen. Årsagerne til tvangsanbringelserne er komplekse. Det kan være alvorlig psykisk eller psykiatrisk sygdom, misbrug af stoffer eller alkohol, vold, traumatisering, kognitive vanskeligheder og udviklingshæmning. I nogle tilfælde er søskende i forvejen anbragt med tvang grundet forholdene i hjemmet.

Ifølge Danmarks Statistik ses der på landsplan en generel stigning i antallet af tvangsanbringelser. Det ses også i Odense Kommune.

Ad 5: Lovgivning om tvangsindgreb mod gravide misbrugere – og praksis i Odense Kommune

I sociallovgivningen eksisterer der ikke magtmidler før barnet er født. I psykiatrien forudsætter tvang, at den gravide kvinde er til fare for sig selv eller andre – herunder regnes et ufødt barn ikke.

Januar 2017 var ikrafttrædelsesdato for lovgivning om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling. Loven giver mulighed for, at den gravide stofmisbruger frivilligt indgår en kontrakt om behandling for misbruget med mulighed for tvangstilbageholdelse under visse betingelser. Kontakten kan indgås for perioden frem til fødslen.

Børne- og Socialministeriet skønner, at der i Danmark årligt fødes 50-100 børn med abstinenser som følge af moderens misbrug. I gennemsnit får 11 børn pr. fødselsårgang stillet diagnosen føtalt alkoholsyndrom. Alkoholmisbrug har større konsekvenser for barnets udvikling end stofmisbrug, idet alkohol påvirker organudviklingen. På den baggrund er det tankevækkende, at bestemmelsen om den frivillige tvangstilbageholdelsesmulighed alene vedrører stofmisbrugende kvinder.

I 2015 blev der via satspuljen afsat 27,5 mill. kr. over fire år til at styrke indsatsen over for gravide stofmisbrugere. Pengene skulle blandt andet bruges til oprettelse af døgntilbud, hvor de gravide misbrugere kunne underskrive en frivillig kontrakt, der ville gøre det muligt at tilbageholde dem, hvis de var til skade for deres ufødte barn. Pengene er ifølge Socialstyrelsen ikke blevet brugt. Der er således ikke oprettet specialiserede døgnbehandlingstilbud og ifølge styrelsen, er der ikke indgået en eneste frivillig kontrakt med tvangstilbageholdelse hjemmel. Det tilskrives følgende forhold:

1. Mangel på specialiserede tilbud og viden
2. Utilstrækkelig faglig og økonomisk understøtning af lovgivningen
3. Manglende evidensbaseret viden om, hvorvidt tvang er den rigtige vej at gå
4. Ingen tradition for tvangsbehandling og dermed store forbehold blandt fagpersoner
5. For få ressourcer afsat til målgruppen
6. Gode resultater af ambulante behandling/nedtrapping og tværfagligt samarbejde om behovsbestemte indsatser

I fagkredse er der ikke meget opbakning til at arbejde med tvang. Een begrundelse er, at skaderne på barnet er størst i første trimester, og ofte konstateres graviditeten sent i forløbet, hvor alvorlige skader allerede er sket. Erfaringen er, at man kan hjælpe kvinderne ad frivillighedens vej i behandlingscentre og i familieambulatorier, så skaderne begrænses mest muligt. Det er således muligt, at planlægge og iværksætte indsatser og foranstaltninger i løbet af graviditeten og i forbindelse med fødslen i samarbejde med den gravide. Hvis hjælpesystemerne i kommuner og regioner ikke længere skal basere sig på kvindens frivillige medvirken, men instanserne tillægges tvangsmuligheder, er frygten, at nogle kvinder helt vil afholde sig fra at søge hjælp. Man forringer dermed mulighederne for at have den rette hjælp klar, når barnet fødes, og der er øget risiko for, at kvindens misbrug eskaleres under graviditeten.

I Odense Kommunes "Behandlingscenter Voksen" og "Unge og Rusmidler" er det vurderingen, at centrene årligt har kontakt med 1-3 gravide misbrugere, som gennemfører graviditeten og 2-3 hvor graviditeten afbrydes. Det kan være kvinder, som er kendt i behandlingssystemet inden de blev gravid og kvinder, der er henvist af f.eks. Børne- og Ungerådgivningen (BUR) eller egen læge, fordi de er motiveret for en nedtrappings- eller afvænningsindsats i forbindelse med graviditeten. Behandlingscentre har – ligesom landets øvrige kommuner – ikke gjort brug af tilbageholdelseslovgivningen, men indgår i gravidsamarbejdet med OUH/FAMKO.

På centrene kan misbrugere komme i behandling med metadon, suboxone eller heroin, så de ikke behøver at begå kriminalitet for at få dækket deres stoftrang, men kan opretholde en kriminalitetsfri tilværelse. I forbindelse med heroinordination stiller lovgivningen krav om, at der ikke samtidigt må være planlagt graviditet. Den bestemmelse forvalter Heroinklinikken ved at stille krav om, at kvinder skal bruge prævention i form af p-indsprøjtninger hver 3. mdr. At den systematiske præventionsrådgivning og -indsats på misbrugsområdet har stor effekt, ses på det meget lave antal graviditeter blandt kvinder i stofmisbrugsbehandling.

Erfaringerne med tvangsbehandling i Norge

Socialstyrelsen har ikke kendskab til andre lande end Norge, som anvender tvangsbestemmelser over for gravide misbrugere. Lovgivningen giver mulighed for at tvangsindskrive gravide kvinder med et stofmisbrug, der kan skade barnets helbred. Tvangsindskrivningen kan ske frem til fødslen. Ved lovens ikrafttræden i 1996 var forventningen, at bestemmelsen ville blive brugt 10 gange årligt. I perioden 1996-2008 blev den brugt mellem 10-48 gange årligt. Norge har ifølge Socialstyrelsen prioriteret rigtigt mange ressourcer til området. De gravide behandles på specialiserede afdelinger i misbrugsinstitutioner, og der er afsat 1:1 normering til behandling af de gravide – dvs. een medarbejder pr. indskrevet gravid. Et eksempel er den private norske klinik under Blå Kors - Borgestadklinikken - kendt i Danmark via seminarer og konferencer. Klinikken angiver ifølge Socialstyrelsen, at de har gode erfaringer med behandling af gravide misbrugere, idet børnene fødes med færre skader og mødre får styrket deres forældrekompetencer gennem forløbet. Mange kvinder falder dog tilbage i misbrug efter udskrivning, og mange børn bliver anbragt.

Området har ikke været genstand for systematisk evaluering, så effekten på mor og barn kan ikke dokumenteres. Dr.jur. ved universitetet i Bergen, Karl Harald Søvig, har i 2009 publiceret en artikel på baggrund af oplysninger, han selv har indhentet. I artiklen problematiserer han bl.a., om den norske lovgivning reelt har fået en tilsørende funktion? Efter at lovgivningen blev vedtaget, er den samfundsmæssige debat om gravide stof- og alkoholmisbrugere aftaget. Ved at vedtage bestemmelserne viste politikerne handlekraft og har tilsyneladende løst et samfundsproblem, selv om meget tyder på, at tvangsbestemmelserne har begrænset betydning for helbredet hos de børn, der fødes af mødre, som bruger stoffer under graviditeten. Reglerne løser ifølge Søvig ikke det, der i et samfundsmæssigt perspektiv er den største udfordring; børn født af mødre, som har et skadeligt alkoholforbrug gennem graviditeten.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 7: Budget 2020 - Befolkningsprognose og de økonomiske rammer i Børn- og Ungeforvaltningen

00.01.00-G01-71-19

Resume

På mødet i Børn- og Ungeudvalget den 26/2 2019 blev udvalget orienteret om Økonomiudvalgets rammeudmelding og dennes betydning for Børn- og Ungeudvalgets budgetramme for budget 2020.

Forvaltningen vil gennemgå de økonomiske rammer for Budget 2019. Formålet er at synliggøre hvorledes Børn- og Ungeforvaltningens økonomi fordeler sig på de enkelte afdelinger. Forvaltningen vil ligeledes præsentere Børn- og Ungeudvalget for genberegningen af budgetmodellerne på baggrund de nyeste børnetal.

Punkt 8: Orientering om "Tværsektoriel aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark – Forebyggelse og tidlig opsporing af mental mistrivsel blandt børn og unge"

29.00.00-A00-27-16

Resume

For at sikre gode arbejdsgange mellem de centrale aktører på sundhedsområdet, udarbejdes der hvert fjerde år en regional sundhedsaftale. I Region Syddanmarks Sundhedsaftale 2015-2018 blev børn og unge udpeget, som en af de specifikke målgrupper, hvilket har resulteret i en særlig tværsektoriel aftale for børn og ungeområdet. Aftalen er enstemmigt godkendt af Sundhedskoordinationsudvalget den 8/2 2019.

Aftalens overordnede formål er, at sikre

- En systematisk kommunikation mellem almen praksis, kommuner og region på børne- og ungeområdet
- En skærpet opmærksomhed på forebyggelse og tidlig opsporing af mental mistrivsel blandt børn og unge
- At der skabes, et overblik over de eksisterende tilbud der findes på området, samt at der sker en koordinering og samordning af disse på tværs af sektorer

I aftalen er der en særlig opmærksomhed på børn og unge i familier med psykisk og/eller somatisk sygdom, da en skærpet opmærksomhed på denne del af målgruppen kan have en særligt afgørende betydning for disse børn og unges udvikling. Aftalen skal desuden ses i sammenhæng med øvrige aftaler på området, og der lægges op til at implementeringen af aftalen sammentænkes med de tre forløbsprogrammer vedr. børn og unge med psykiske lidelser (Angst og depression, Spiseforstyrrelser og ADHD) som Sundhedsstyrelsen udgav i efteråret 2017.

Målgruppen i aftalen dækker alle børn og unge i alderen 0-17 år, der er i risiko for at mistrives mentalt eller har tegn på mental mistrivsel. Aftalen henvender sig i høj grad til fagpersoner i kommuner og region, samt almen praktiserende læger, der er i kontakt med disse børn og unge og peger på de handlemuligheder, der findes ift. børn og unge i mental mistrivsel. En øget viden om handlemuligheder og mulige samarbejdspartnere skal være med til at forbedre samarbejdet på tværs af sektorer og styrke kommunikationen mellem parterne, så den bliver mere systematisk. Afsættet i aftalen er dog, at det altid er barnets nære miljø i form af forældre, familie, venner mv. der er de vigtigste aktører i deres liv.

Aftalen indskærper syv faglige forpligtelser, som parterne skal være særligt opmærksomme på og leve op til:

1. Underrette mere rettidigt, så barnet/den unge og familien får den rette hjælp til rette tid
2. Skærpet fokus på børn og unge med systematisk eller langvarigt fravær i skole eller dagtilbud
3. Særlig opmærksomhed på børn og unge i familier med alvorlig somatisk sygdom og/eller nedsat fysisk funktion
4. Særlig opmærksomhed på børn og unge i familier med alvorlig psykisk sygdom og/eller misbrug
5. Afholdelse af tværfaglige/tværsektorielle netværksmøder for at sikre en mere koordineret indsats til børnene og de unge
6. Udpegning af en tovholder, som følger barnet eller den unge og familien gennem hele forløbet
7. Vedligeholdelse af oplysninger om indsatsmuligheder på sundhed.dk

Børne- og ungeaftalen og de tre forløbsprogrammer skal implementeres via en bredt repræsenteret gruppe bestående af repræsentanter fra alle parter, så der bl.a. sikres en vis form for ensartethed for børn og unge i mental mistrivsel på tværs af de 22 kommuner.

Børn- og Ungeforvaltningen i Odense Kommune arbejder allerede aktivt ind i implementeringen af aftalens syv forpligtigelser. På mødet i Børn- og Ungeudvalget vil der være en kort mundtlig status på dette arbejde.

Punkt 9: Evaluering af Idrætspuljen

18.14.00-P05-1-19

Resume

Med folkeskolereformen i 2014 blev skolerne forpligtet til at søge samarbejde med blandt andet lokalsamfundets kultur- og fritidsaktører. Samarbejdet skal bidrage til, at eleverne lærer mere, og at eleverne får et større kendskab til det lokale foreningsliv og det omgivende samfund generelt.

Byrådet i Odense Kommune bevilgede i 2015 2,0 mio. kr. til Idrætspuljen. En pulje, hvor kommunens idrætsforeninger kunne søge tilskud med sigte på at samarbejde med en eller flere skoler om aktiviteter i den "Åbne Skole". Siden er budgettet til aktiviteter i den "Åbne Skole" øget, således at der også er afsat midler til aktiviteter, der sigter mod andet end bevægelsesaktiviteter blandt andet kulturelle samarbejder, samarbejde med aftenskoler, spejdere m.m.

Fordeling af midler og kontakt til skoler og foreninger sker i tæt samarbejde mellem SIKO (Samvirkende Idrætsklubber i Odense), By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen.

I 2018 har der været samarbejder i regi af den "Åbne Skole" med alle grundskoler i Odense. Ca. 50 foreninger udbyder aktiviteter i forbindelse med den "Åbne Skole". Tilbuddene svinger mellem lange forløb (5-12 gange á 2 timer) og korte forløb (2-4 gange á 2 timer). En del af de lange forløb er, når foreninger samarbejder med grundskolerne om valgfagsforløb.

Der afvikles en række skoleturneringer i forlængelse af undervisningsforløb:

- Skole OL
- Skolerugby
- Skolekegler
- Skoleturnering Cykelbanen
- Skoleturnering i Beachvolley

Herudover er Skolernes Motionsdag, Skoleidrættens Forårsfestival og Cykeldage Odense Idrætspark en del af de aktiviteter, der iværksættes ved hjælp af midler fra Idrætspuljen.

Idrætspuljens størrelse:

- 2015: 1,775 mio. kr.
- 2016: 2,0 mio. kr.
- 2017: 2,5 mio. kr.
- 2018: 3,5 mio. kr.

I årene 2015 - 2017 er budgetterne opbrugt. Der er i 2018 et mindreforbrug på kontoen, da evalueringen først er blevet færdig i 2019, og sidste del af afregningen af evalueringen derfor først sker i marts 2019.

I 2018 blev der afsat ekstra midler til Idrætspuljen, og By- og Kulturforvaltningen besluttede derfor, at en del af midlerne skulle gå til evaluering af ordningen. Evalueringen har til formål at belyse både elevernes, skolernes og

idrætsforeningernes udbytte af samarbejdet omkring "Åben Skole aktiviteter", og evalueringen skal ligeledes undersøge, hvilken betydning Idrætspuljen har for samarbejdet mellem skolerne og foreningerne.

Evalueringen er foretaget af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet. Evalueringen er vedhæftet sagen.

Evalueringen indeholder både kvantitative og kvalitative data og er udført således:

- Observationer
- Fokusgruppeinterviews med skolerne
- Fokusgruppeinterviews med foreningerne
- Spørgeskemaer til foreninger
- Spørgeskemaer til skolerne
- Spørgeskemaer til eleverne
- Uformelle interviews med eleverne

Følgende kan opsummeres fra evalueringen:

Typer af aktiviteter og elevernes udbytte

Der afvikles både enkeltstående aktiviteter og længerevarende forløb. Aktiviteterne planlægges og styres primært af foreningernes trænere. Eleverne foretrækker aktiviteter, der har fokus på de rekreative og relationelle elementer. Meget tyder på, at elevernes forventninger indfries. Eleverne oplever, at de får et afbræk fra skolens hverdag, at de bliver bedre til sportsgrene, og at de er sammen med andre elever. Elevernes forståelse for både idrætsmiljøer og foreningsliv udvides, samtidig med eleverne får bevæget sig mere, og det tyder på, at de får opbygget og styrket relationerne i klassen.

Træneren er en væsentlig del af "den autentiske foreningsoplevelse", der tillægges en særlig kvalitet, og som ser ud til at være af afgørende betydning for elevernes oplevelse af aktiviteterne.

Aktiviteterne styres primært af træneren, der generelt betragtes som dygtig og kompetent af både skolemedarbejdere og elever. Alligevel er det ikke altid, at det lykkes træneren at inkludere alle elever i aktiviteten. Her har de tilstedeværende skolemedarbejdere en betydningsfuld rolle i forhold til at støtte op om styring af aktiviteten - i særdeleshed i forbindelse med de pædagogiske udfordringer, der måtte opstå.

Samarbejdet mellem forening og skole

For skolerne giver samarbejdet først og fremmest mulighed for at leve op til det lovmæssige krav om "Åben Skole". Derudover er samarbejdet med foreningerne en måde, skolemedarbejderne kan skabe variation i skoledagen og styrke fællesskabet mellem eleverne. Skolemedarbejderne bruger kun i begrænset omfang aktiviteterne i andre fag end idrætsundervisning, men mere som en del af den understøttende undervisning.

Foreninger indgår først og fremmest i samarbejde med skolerne for at udvide kendskabet til foreningens idrætsgren. De oplever ikke, at de nu og her får flere medlemmer, men foreningerne håber på, at samarbejdet på sigt kan være med til at tiltrække flere medlemmer. Foreningerne bruger samarbejdet som en mulighed for at styrke deres position i lokalsamfundet samt til at pleje relationen til kommune og til andre lokale aktører (primært skolen).

Overordnet er både skole og foreninger tilfredse med kvaliteten af samarbejdet. Foreninger er lidt mindre tilfredse end skolerne, det skyldes, at foreningerne oplever svingende engagement blandt de skolemedarbejdere, der er til stede under aktiviteterne.

Samarbejdet mellem foreninger og skoler er bundet tæt op på lokale netværk og kendskab til nøglepersoner i henholdsvis forening og skole. Det er i udpræget grad foreningerne, der tager initiativ til at igangsætte samarbejder, og det sker ofte gennem personlig kontakt til skolemedarbejder eller -leder.

Idrætspuljens betydning for foreningerne

Idrætspuljen understøtter i høj grad foreningernes mulighed for at samarbejde med skolerne. Idrætspuljen kan bidrage til at sikre kvaliteten i aktiviteterne, da trænere spiller en afgørende rolle for elevernes oplevelse af aktiviteten, og midler fra idrætspuljen gør det muligt for foreningerne at rekruttere trænere. Derudover giver det økonomiske tilskud fra Idrætspuljen foreningerne mulighed for i højere grad at understøtte deres medlemmer og frivillige. Foreningerne får altså, med støtte fra Idrætspuljen, mulighed for at være "mere forening". Samlet set er foreningerne meget tilfredse med Idrætspuljen.

Anbefalinger fremadrettet:

- Foreningerne peger på, at der er behov for tydeligere forventningsafstemning i forhold til skolemedarbejdernes rolle under aktiviteten.
- Skolemedarbejdere og foreninger skal have lettere ved at få kontakt til de rette nøglepersoner i henholdsvis foreningen og skolen.

By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen vil i det fremtidige "Åbne Skole" samarbejde have fokus på evalueringens anbefalinger i forhold til det fremtidige arbejde med Idrætspuljen og i vejledning af såvel foreninger som skoler.

Bilag

Evaluering Idrætspuljen

Punkt 10: Aktuelle sager

00.01.00-A00-2-19

Resume

- Orientering om udmøntning af Budget 2019.
- KL's bud på kommunale kerneværdier.
- Orientering om Generationspagten 2019.
- Screening for fødselsdepression hos fædre.
- Samarbejdsforum for forældre til et barn med handicap.
- Orientering vedr. skoleårets planlægning.